

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Psykiatri

HVAD FORSTÅR VI VED MISBRUG?

Anders Fink-Jensen

FORBRUG

MISBRUG

AFHÆNGIGHED

Misbrug (abuse) af psykoaktive stoffer

Misbrug vil sige et vedvarende, skadeligt brug af psykoaktive stoffer som tobak, alkohol, hash, kokain, heroin m.fl.

Skaderne kan både være fysiske (fx lungesygdomme), psykiske (dårlig hukommelse, depressioner) og sociale (fx fravær fra skole eller arbejde, krise i familien, tab af venner).

F10-19: Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af psykoaktive stoffer (WHO ICD-10)

F10 Alkohol

F11 Opioider

F12 Cannabinoider

F13 Sedativa eller hypnotika

F14 Kokain

F15 Andre centralstimulantia, incl. Koffein

F16 Hallucinogener

F17 Tobak

F18 Flygtige opløsningsmidler

F19 Multiple eller andre psykoaktive stoffer

F10-19: Underinddelinger

Fx.0 Akut intoksikation

Fx.1 Skadeligt brug

Fx.2 Afhængighedssyndrom

Fx.3 Abstinenstilstand

Fx.4 Delirøs abstinenstilstand

Fx.5 Psykotisk tilstand

Fx.6 Amnestisk syndrom

Fx. 7 Residual s. sent indsættende psykose

Afhængighedssyndrom

Rusmidler skaber afhængighed. Diagnosen afhængighedssyndrom benyttes, når en person i sin adfærd opfylder de kriterier, som fremgår af diagnosesystemet ICD-10 («International Classification of Diseases»), der er udarbejdet af Verdens Sundheds Organisationen, WHO:

Afhængighedssyndrom

En person lider af et afhængighedssyndrom, når 3 eller flere af følgende kriterier samtidigt har været til stede inden for tre måneder eller gentagne gange inden for et år:

1. trang (craving).
2. svækket evne til at styre indtagelsen, standse eller nedsætte brugen.
3. abstinenssymptomer eller indtagelse for at ophæve eller undgå disse.
4. toleranceudvikling.
5. dominerende rolle med hensyn til prioritering og tidsforbrug.
6. vedblivende brug trods erkendt skadevirkning.

Substance Use Disorders

DSM-IV – DSM-V

	DSM-IV Abuse ^a		DSM-IV Dependence ^b		DSM-5 Substance Use Disorders ^c	
Hazardous use	X	} ≥1 criterion	-	} ≥3 criteria	X	} ≥2 criteria
Social/interpersonal problems related to use	X		-		X	
Neglected major roles to use	X		-		X	
Legal problems	X		-		-	
Withdrawal ^d	-		X		X	
Tolerance	-		X		X	
Used larger amounts/longer	-		X		X	
Repeated attempts to quit/control use	-		X		X	
Much time spent using	-		X		X	
Physical/psychological problems related to use	-		X		X	
Activities given up to use	-		X		X	
Craving	-		-		X	

Dopaminsystemet

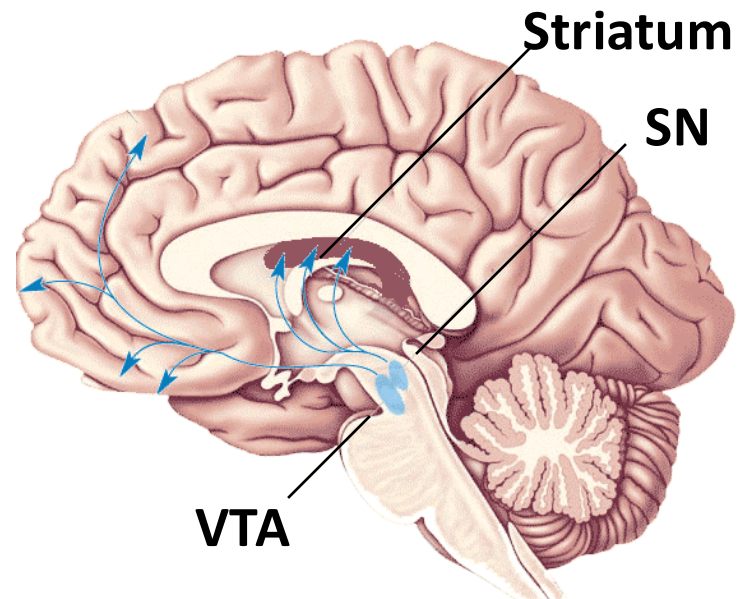
D1-receptorer

- D1, D5
- cAMP stigning

D2-receptorer

- D2, D3, D4
- cAMP hæmning

Dopamin transportør (DAT)

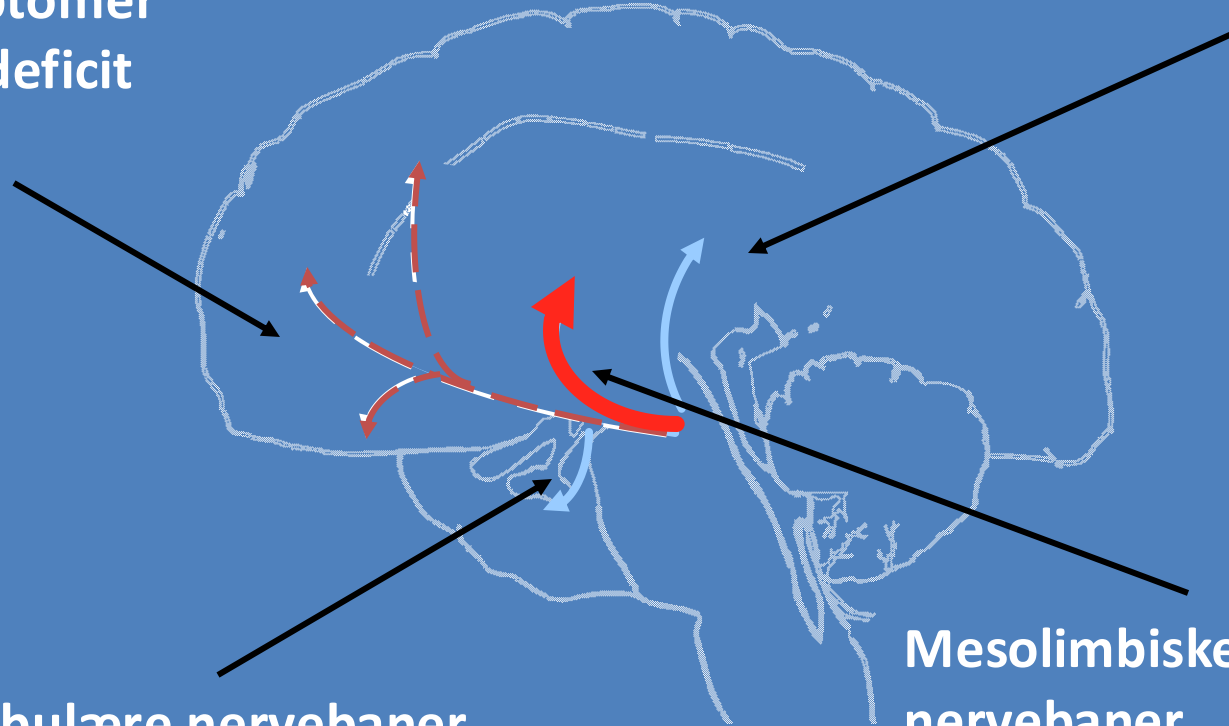
Dopamin skizofreni og stofmisbrug

Mesocortical nervebaner

Nedsat aktivitet:
Negative symptomer
og kognitive deficit

Nigrostriatale nervebaner

Nedsat aktivitet:
EPS

Tuberoinfundibulære nervebaner
Dopamin hæmmer prolaktinrelease

Mesolimbiske
nervebaner
Hyperaktivitet (dyssynkronisering):
Positive psykosesyntomer

Misbrug - Afhængighed

